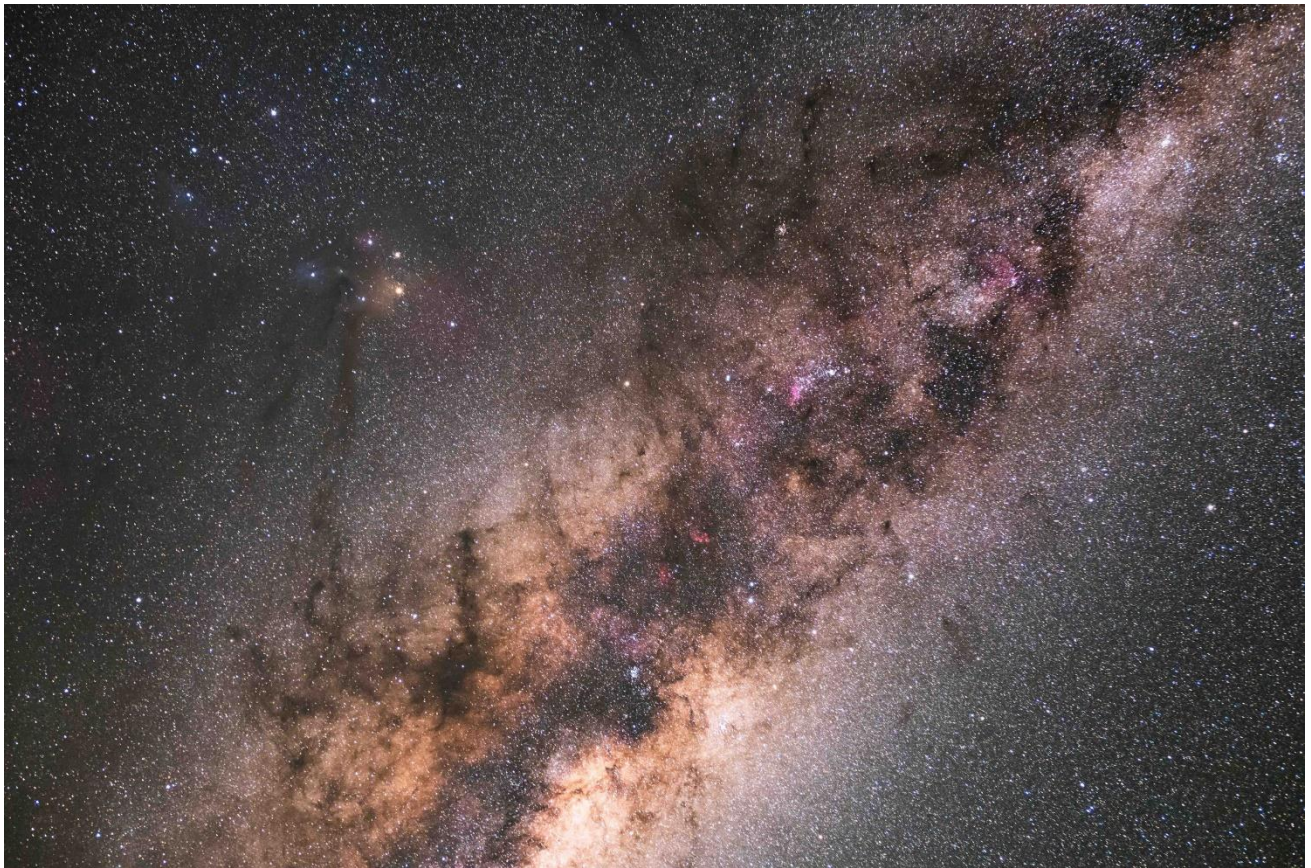

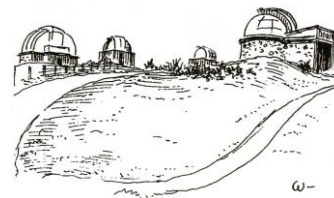
Nattehimlen januar 2024

Den sydlige Mælkevej.

Godt nytår! Året 2024 ankommer med en lovende, men kort meteorregn, og masser af planeter, der viser sig på morgen- og aftenhimlen. Mars, Merkur og Venus udfører deres gravitationsmenuet før solopgang, med Månen med i showet den 8. Samme morgen ser nogle observatører Månen passere foran Antares. Saturn og Jupiter dvæler i vest efter solnedgang, begge planeter er stadig værdige mål for et lille teleskop.

3. januar. Klokken 1:00 UT når Jorden perihelium, det punkt i sin bane, hvor den ligger tættest på Solen i en afstand af 147.100.632 km. Det er omkring 3 % tættere på end ved aphelion i begyndelsen af juli.

4. januar. Månen i sidste kvarter 03:30 UT

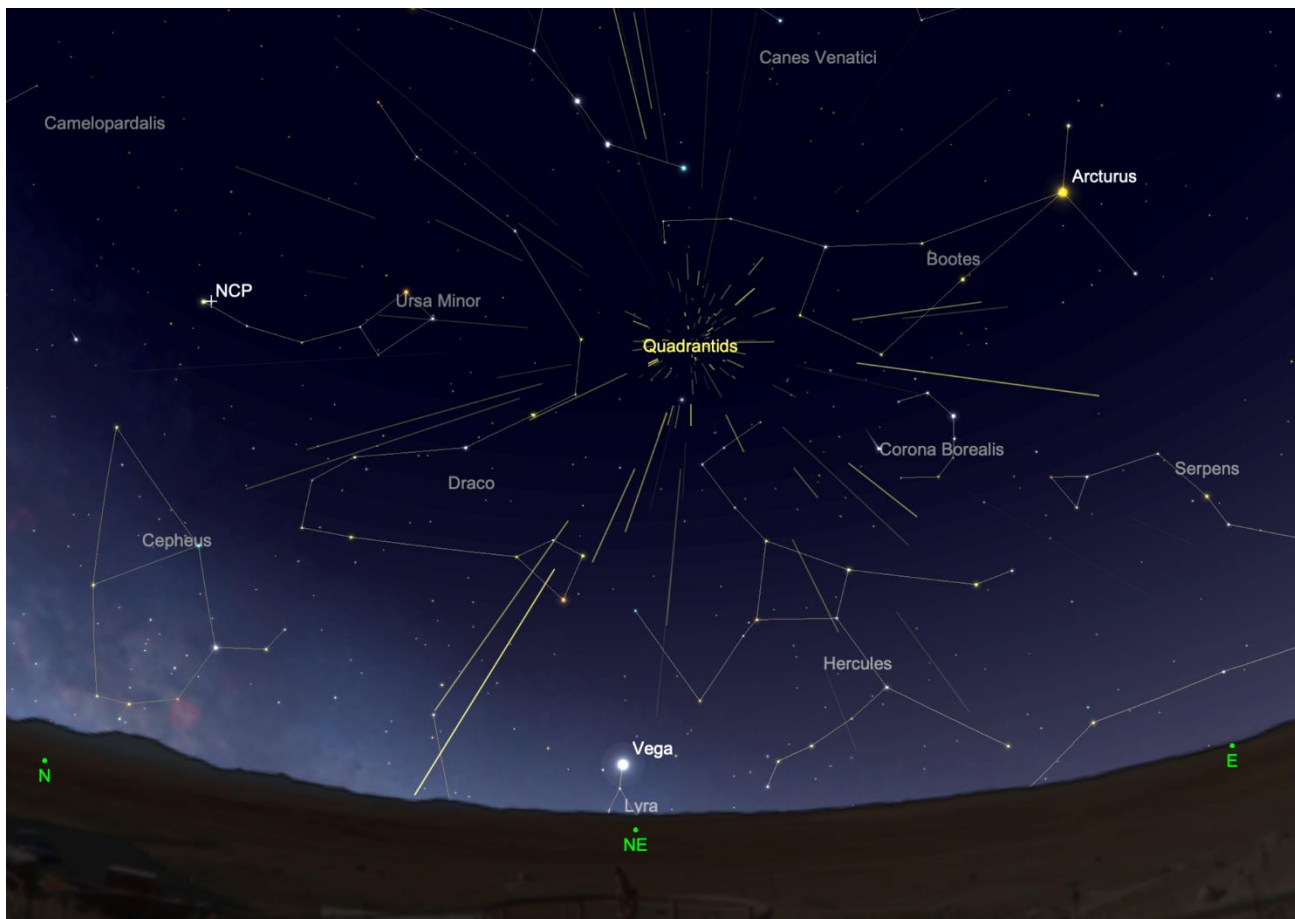
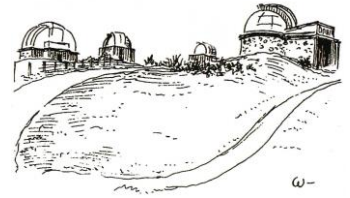

Illustration af udstrålingen fra kvadrantidernes meteorregn i de tidlige morgentimer den 4. januar.

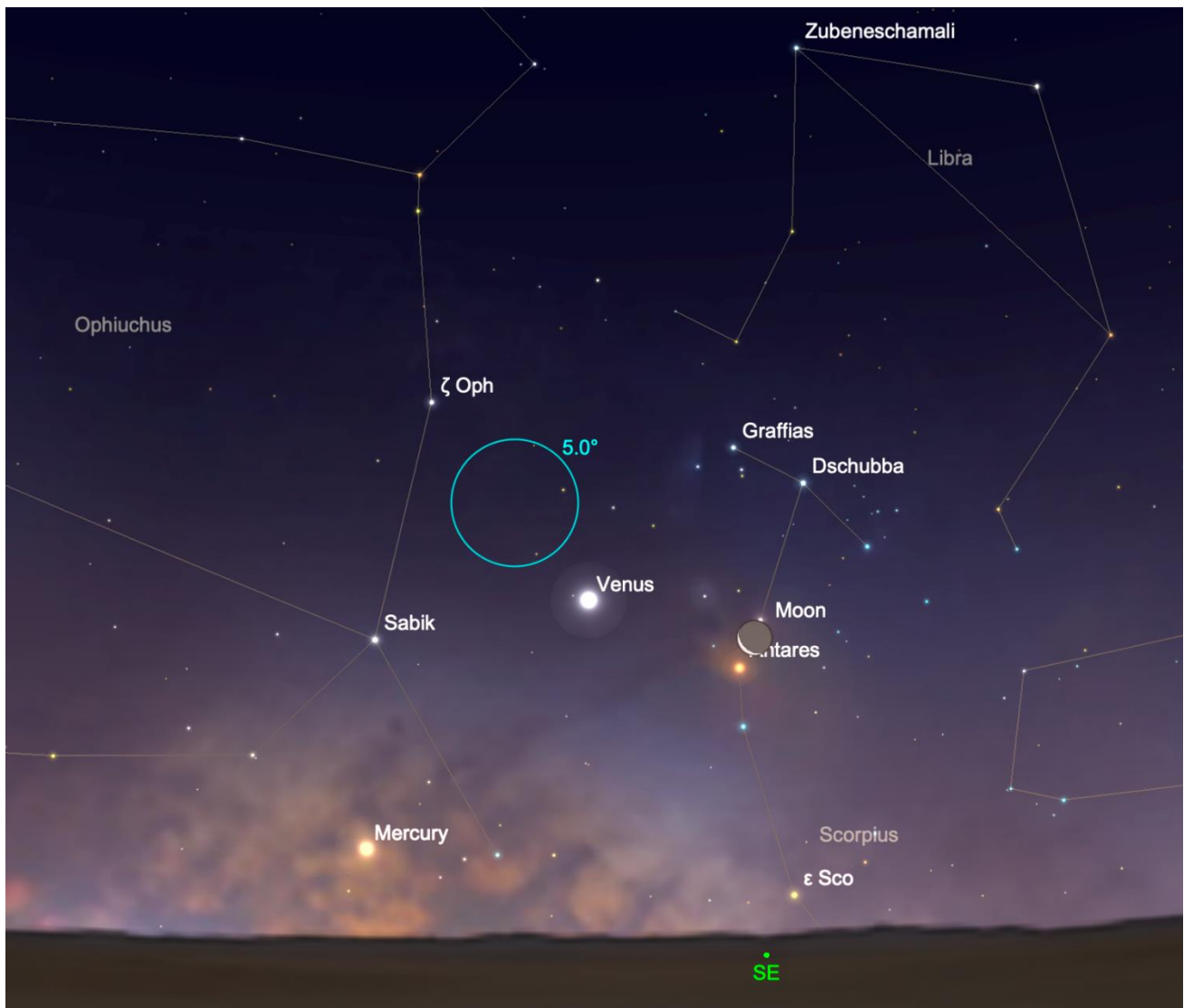
3. - 4 januar. De korte, men til tider intense kvadrantiders meteorregn topper. Kvadrantiderne har i gennemsnit omkring 25-40 meteoror på mørk himmel. Det forudsagte tidspunkt for regnens højdepunkt er 9 timer Universal Time den 4. januar, et tidspunkt, der især favoriserer observatører i det østlige Amerika. Men ses når som helst om natten den 3. ind i den tidlige morgen den 4. især om morgenen. Kvadrantiderne tager deres navn fra det hedengangne nordlige stjernebillede Quadrans Muralis. De kan dukke op hvor som helst på himlen, men udgår nord for den klare stjerne Arcturus på den nordøstlige himmel i timerne før daggry eller lige over den nordnordvestlige horisont efter aftentusmørket. I år skjuler en måne i sidste kvarter de svageste meteoror, men Månen er placeret i Jomfruen, et godt stykke væk fra

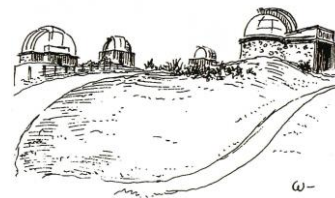
13. årgang nr. 1

begivenheden. Kvadrantiderne favoriserer stærkt observatører på den nordlige halvkugle.

5. januar. Månen, nu en stor aftagende halvmåne, følger Spica ind på morgenhimlen omkring 4,5⁰ mod øst.

Månen og lysende planeter, sammen med Antares, på den sydøstlige himmel før solopgang den 8. januar 2024.

13. årgang nr. 1

8. januar. Stå tidligt op, tag en parka på (eller klipklapper, hvis du nyder sommeren syd for ækvator), og kig mod sydøst for at se Merkur og Venus slutte sig til en aftagende halvmåne. Du skal have et klart udsyn til horisonten for at se Merkur (størrelse -0,1), mens Venus (størrelse -4,0) er meget mere fremtrædende. Den klare stjerne Antares i Skorpionen står meget tæt på Månens lyse del. Observatører i det centrale og vestlige Nordamerika kan se Månen okkultere Antares i de tidlige morgentimer, lige før solopgang i vest og ved solopgang i centrale områder. Et lille teleskop er en stor hjælp til at se denne begivenhed. Detaljeret timing for okkultationen af Antares [på dette link](#).

9. januar. Hvis du gik glip af begivenheden på morgenhimlen i går, så tag ud og kig mod øst for at se den aftagende halvmåne, der danner en trekant med Merkur og Venus. Et dejligt syn i kikkerten!

11. januar. Nymåne, 11:57 UT

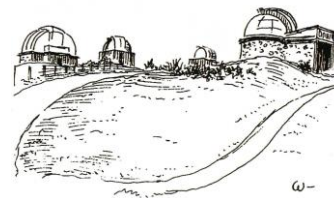
12. januar. Merkur når største vestlige elongation på morgenhimlen omkring 24° fra Solen.

15. januar. Grib dit teleskop og se efter Neptun, der befinder sig omkring en grad nord for den tiltagende halvmåne.

14. januar. En tynd tiltagende halvmåne ligger omkring 7° øst for Saturn på den sydvestlige himmel efter solnedgang. Saturns skive skinner i Vandmanden i 1. størrelsesorden og spænder omkring 16", stadig stor nok til at afsløre nogle detaljer i et teleskop på en aften med stabil luft. Planeten bevæger sig væk fra os nu og ser ud til at bevæge sig mod Solen hver dag i de kommende uger.

18. januar. Månen i første kvart 03:43 UT.

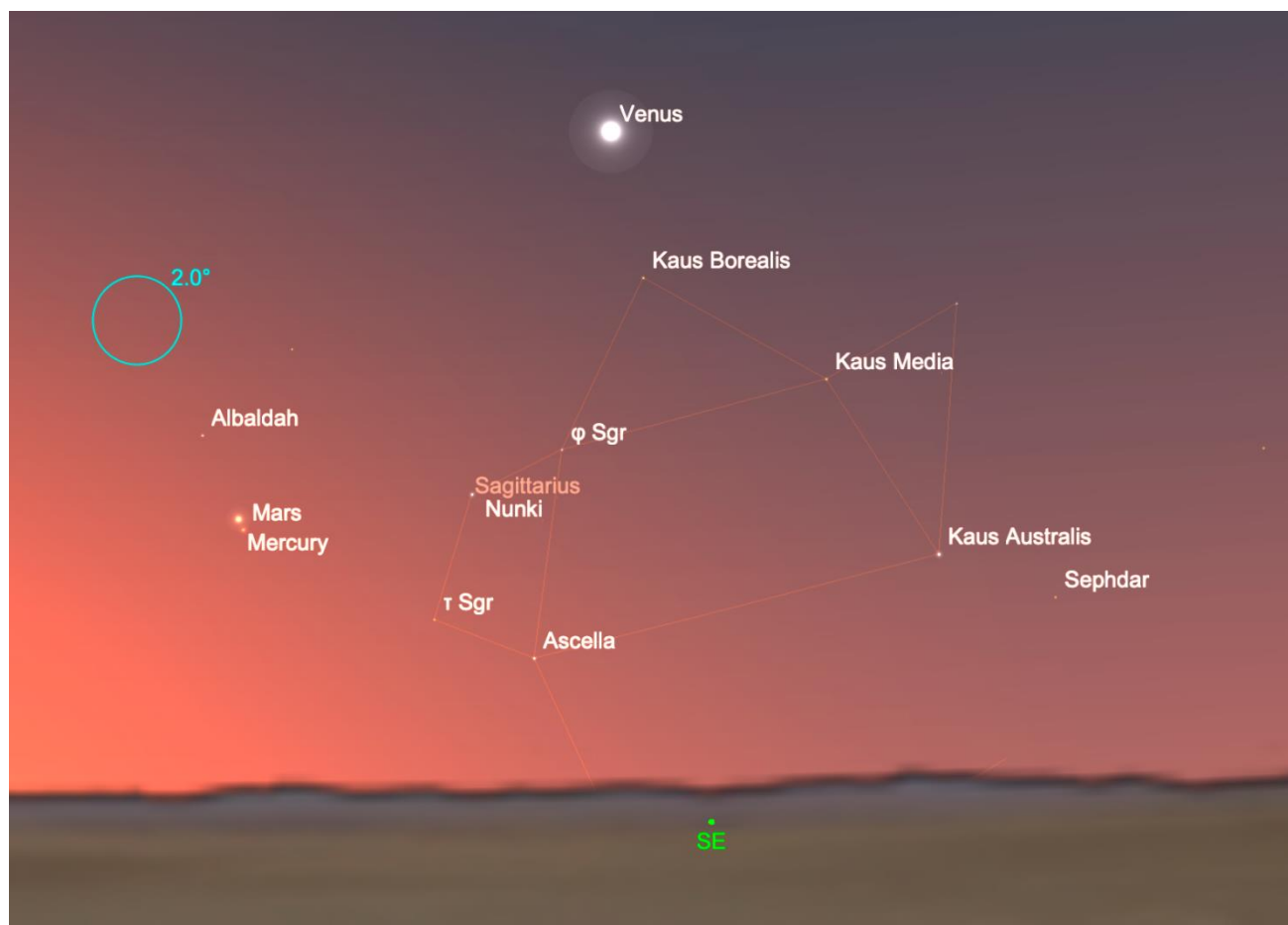
18. januar. Månen ligger 3° øst for Jupiter i nat. Mens den er langt forbi oppositionen, lyser den største planet stadig flot i størrelsesordenen -2,5 – du kan ikke gå glip af den i stjernebilledet Vædderen – og afslører en skive på lidt mere end 41" i et teleskop. Planeten er altid et kig værd, når du er ude med dit

13. årgang nr. 1

teleskop. Selv en beskeden kikkert viser de fire store galilæiske måner, hver en unik verden i sin egen ret.

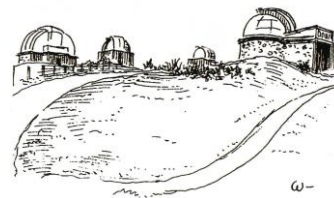
25. januar. Fuldmåne, 17:54 UT

Merkur i forbindelse med Mars, med Venus i nærheden, på den sydøstlige himmel før solopgang den 27. januar 2024.

27. januar. Mars og Merkur danner en spektakulær, om end uhåndgribelig, konjunktion på den sydøstlige morgenhimmel i dag. De to planeter er adskilt med kun en kvart grad i den østlige del af Skytten. Ved størrelsen -0,2 er Merkur den lyseste af de to og befinder sig lige nord for Mars. Den røde planet lyser med en størrelsesorden på 1,3, omkring fire gange lysere end Merkur. Du skal have frit udsyn til horisonten for at se parret, og en kikkert eller et lille teleskop hjælper

Brorfelde Astronomiske Vennekreds
Observator Gyldenernes Vej 13
Brorfelde, 4340 Tølløse
web@brorfelde.eu
www.brorfelde.eu

13. årgang nr. 1

med at trække de to planeter ud af morgentusmørket. Venus ligger i nærheden, også i Skytten, lige nord for stjernen Kaus Borealis på toppen af stjernebilledets 'Tepot'-stjerne.

Brian Ventrudo 1. januar 2024

Bearbejdet af Tom Rosenquist Jensen 2. februar 2024